Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Kaupunginhallitus, § 340, 05.10.2026
Tampereen kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunta, § 71, 09.09.2026

§ 340
Valtuustoaloite ratikan syöttöliikenteen "pussinperien" selvittämiseksi ja ratkaisujen löytämiseksi - Pia Viitanen

TRE:1519/08.00.01/2026

Kaupunginhallitus, 05.10.2026, § 340

Valmistelija / lisätiedot:
Nurminen Mikko

Valmistelijan yhteystiedot
Joukkoliikennesuunnittelija Leena Huhtala, puh. 044 430 9088, etunimi.k. sukunimi@tampere.fi

Lisätietoja päätöksestä
Lakiasiainjohtaja Laura Klami, puh. 040 543 2285, etunimi. sukunimi@tampere.fi

Päätös
Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä: Yli-Rajala Juha, Konsernijohtaja

Päätösehdotus
Esitetään valtuuston päätettäväksi:

Pia Viitasen ym. valtuustoaloite ja siihen annettu lausunto merkitään tiedoksi. Aloite todetaan loppuun käsitellyksi.

Aloite ei anna aihetta muihin toimenpiteisiin.

Kokouskäsittely
Kaupunginhallitus myönsi läsnäolo- ja puheoikeuden talousjohtaja Mikko Koskelalle, johtaja Pekka Salmelle ja johtaja Mikko Nurmiselle. He olivat asiantuntijoina läsnä kokouksessa asian käsittelyn aikana ja poistuivat ennen päätöksentekoa.

Perustelut
Aikaisempi käsittely

Tampereen kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunta 9.9.2026 § 71. Kaupungin internetsivulla osoitteessa www.tampere.fi. Valtuustoaloite ratikan syöttöliikenteen "pussinperien" selvittämiseksi ja ratkaisujen löytämiseksi

Tiedoksi
Pia Viitanen, Kapa/joli Juha Kortteus, Juha-Pekka Häyrynen, Kapa/lisu Hanna Reuterhorn, Katja Seimelä, Kapa/kuntatekniikka Petri Keivaara, Kapa/rakennuttaminen Tapio Lindström

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Liitteet

1 Valtuustoaloite

Tampereen kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunta, 09.09.2026, § 71

Valmistelijat / lisätiedot:
Huhtala Leena

Päätös
Päätösehdotus hyväksyttiin.
Esittelijä: Periviita Mika, Joukkoliikennejohtaja

Päätösehdotus oli
Esitetään kaupunginhallitukselle ja edelleen valtuuston päätettäväksi:

Pia Viitasen ym. valtuustoaloite ja siihen annettu lausunto merkitään tiedoksi. Aloite todetaan loppuun käsitellyksi.

Aloite ei anna aihetta muihin toimenpiteisiin.

Perustelut
Pia Viitanen (SDP) ja muut allekirjoittaneet ovat tehneet valtuustoaloitteen erityisesti Hervannan Näyttelijänkadun alueen joukkoliikennepalvelusta. Valtuustoaloitteessa kuvataan, että kävelymatkat pysäkeille ovat saattaneet linjastomuutosten myötä kasvaa, alueilla voi olla hyvinkin haastavaa maastoa, jonka vuoksi asukkaiden joukkoliikenteen käyttö voi olla vaikeaa. Lisäksi valtuustoaloitteessa nostetaan esille yleisesti pussinperäalue ja sen selvittäminen myös muualla kaupungissa, mutta pääpaino aloitteen sisällössä on Näyttelijänkadun alue.

Valtuustoaloitteessa nostetaan esille aiemmat aloitteet, muun muassa Tampereen sosialidemokraattisen valtuustoryhmän tekemä valtuustoaloite vuodelta 2021 (Valtuustoaloite Tampereen bussilinjojen, pysäkkien ja aikataulujen muuttamiseksi kuntalaisia paremmin palveleviksi - Tampereen sosialidemokraattinen valtuustoryhmä), hyväksytty joukkoliikennelautakunnassa 10.11.2021 § 95 ja tämän jälkeen kaupunginvaltuustossa 21.2.2022 § 21. Valtuusto on tehnyt kyseiseen pykälään toivomusponnen, jossa on vaadittu, että joukkoliikennelautakunta jatkaa bussilinjaston kehittämistä, arvioi muutostarpeita ja varautuu vuoden 2023 talousarvionvalmistelussa parannuksiin. Kehittämiskohteita ovat esim. Tesoman alueen suora yhteys Rautatieasemalle ja Teiskontien suuntaan, Muotialan, Huikkaan ja Takahuhdin alueiden suorien yhteyksien parantaminen keskustaan sekä Etelä-Hervannan yhteyksien parantaminen Duo-ostoskeskukselle. Toivomusponnen pohjalta on tehty linjastoon tarkennuksia kesällä 2022 ja syksyllä 2022. Tämän lisäksi linjastoa on muokattu runsaasti osana Nyssen linjastomuutosta vuosille 2024-2025 ratikkaliikenteen käynnistyessä tammikuussa 2025 Lentävänniemeen.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Valtuustoaloitteen vastineessa (vuodelta 2021) todettiin, että Linjasto 2021 -suunnittelu oli pitkä, vuosina 2018–2019 toteutettu prosessi, jossa kuntalaiset osallistettiin laajasti mukaan jo varhaisessa vaiheessa. Suunnittelussa hyödynnettiin digitaalisia kanavia, yhteissuunnittelutilaisuuksia sekä laajaa palautteen keruuta (yli 5 000 kommenttia). Luonnoksia kehitettiin palautteiden pohjalta, asiantuntija-analyysien perusteella sekä runsaan datankeruun pohjalta.

Lopullinen linjastopäätös tehtiin joukkoliikennelautakunnassa 11.4.2019, minkä jälkeen suunnitelmaa tarkennettiin ja valmisteltiin käyttöönottoa varten (9.8.2021). Myöhemmin tehtiin erillisiä tarkennuksia eri kuntien liikennepalveluun muun muassa Pirkkalaan.

Etelä-Hervannan osalta linjastosuunnittelussa käytiin läpi eri vaiheita ja suunnitelmia linjaston osalta. Alusta saakka tunnistettiin, että Lintuhytin ja Näyttelijänkadun alueen joukkoliikenneratkaisu olisi taloudellisesti ja palvelutasoltaan kannattavaa pitää samankaltaisena ja mahdollisuuksien mukaan toteuttaa samalla linjalla. Molemmissa Näyttelijänkadun joukkoliikenneratkaisuissa kuvattiin kaavassa hyväksytyn joukkoliikennekadun puhkaisemista Hervannantieltä Eero Roineen kadun kautta Näyttelijänkadulle. Tämä ratkaisu kuitenkin sai paljon vastustusta etenkin niiltä asukkailta, jotka asuivat lähellä katupuhkaisualuetta. Lisäksi Näyttelijänkadun alueen palveluun tarjottiin jo aiemmin mahdollisuutta saavuttaa Hervantajärven ratikkapysäkki Ruskonkehän alikulun kautta, mutta myös tätä vaihtoehtoa asukkaat vastustivat.

Vuonna 2021 tehdyn valtuustoaloitteen lisäksi uudessa valtuustoaloitteessa mainitaan 24.5.2023 § 39 Tampereen kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunnassa annettu vastine kuntalaisaloitteeseen Näyttelijänkadun joukkoliikenneyhteyksien kehittämisestä. Kuntalaisaloitteen vastineessa on todettu, etteivät aloitteessa ehdotetut ratkaisut ole mahdollisia, eikä nykyisillä linjoilla 5 tai 13 lähdetä suunnittelemaan reittimuutoksia.

Näyttelijänkadulle ei ole tehty liikenteen merkittäviä muutoksia vuoden 2021 jälkeen. Linjalla 13 on liikennöity elokuusta 2021 alkaen, mutta linjareittiin on tehty vuosien aikana tarkennuksia muun muassa Koivistonkylän alueella, Tampereen keskusta-alueella sekä linjan päätteen siirtämisessä Tesomalta Taysille kesäkuussa 2024. Linjalla 13 on koko ajan mahdollistettu yhteys Hervantakeskukselle ja Hervannan palveluihin. Lisäksi linjan 13 vuorotarjontaa on kehitetty vuosien 2021-2026 aikana.

Nyssen alueelliset palvelutasot vuosille 2026-2030

Tampereen kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunta on hyväksynyt 4.2.2026 § 15 Nyssen joukkoliikenteen alueelliset palvelutasotavoitteet vuosille 2026-2030. Työtä edistettiin syksyn 2025 aikana, ja Tampereen kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunta on tehnyt päätökset projektin käynnistämisestä 27.8.2025 § 60 sekä palvelutasoluokkien vahvistamisesta ja luokkien määrittelystä 8.10.2025 § 73. Ennen

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

varsinaista päätöksentekoa lautakunnalle esiteltiin valmistelumateriaali 3.12.2025 § 85 sekä 21.1.2026 § 4. Työtä on tehty asiantuntijatyönä ja esitelty Nysse-seudun kuntien maankäytön ja liikenteen asiantuntijoille.

Osana alueellista palvelutasoa päivitettiin myös palvelutasoluokat (hyväksytty joukkoliikennelautakunnassa 8.10.2026 § 73), ja päivityksen yhteydessä luovuttiin muun muassa valtuustoaloitteessa mainituista pysäkkien enimmäiskävelyetäisyyksistä. Uudet luokat kuvaavat katualueilla palvelutason tavoitetilaa. Hyväksytyssä palvelutasossa ei Näyttelijänkadulle ole osoitettu lainkaan palvelutasoa, vaan alueen joukkoliikennepalvelu pohjautuu Hervannantien, Hermiankadun tai Insinöörinkadun joukkoliikennepalveluun. Kaikilta Näyttelijänkadun bussipysäkeiltä, jotka kadulla olivat, on nykyisellään matkaa joko Insinöörinkadun ratikkapysäkille (Etelä-Hervanta) tai Hervannantien pysäkille enintään 600 metriä. Suhteutettuna esimerkiksi Vuorekseen ja siellä samantyyppisiin alueisiin, kävelymatka Vuoreksen Puistokadun pysäkille saattaa olla hieman yli 600 metriä. Myös Lintuhytissä, Hervantajärvellä tai Finninmäen alueelta kävelymatkat pysäkille ovat saman mittaisia kuin Näyttelijänkadun alueella.

Uusi pysäkkipari Hervannantielle

Valtuustoaloitteessa on nostettu esille, että Hervannantielle Kosti Elon kadun kohdalle olisi toivottavaa rakentaa uusi pysäkkipari. Pysäkkipari sijaitsisi 160 metrin päässä nykyisestä eteläisemmästä Hervannantien pysäkistä. Hervannantielle rakennettiin kesällä 2021 pysäkkipari, minkä kustannus oli tuolloin 250 000 €. Olettama on, että uuden pysäkkiparin rakentaminen olisi samassa hintaluokassa. Ilman urakkakilpailutusta ei kuitenkaan pystytä takamaan, että pysäkkiparin kustannus olisi sama kuin vuonna 2021.

Nykyisellään (tammikuun 2026 arjen koulupäivisin ka.) Hervannantien pysäkiltä Hervannan suuntaan tehdään 9 nousua ja Lintuhyttiin päin nousuja tehdään nolla. Nousuista voidaan arvioida, että poistuvia matkustajia olisi 9 kpl. Kevätkaudella (huhtikuu 2026 arjen koulupäivisin ka.) nousuja tehdään Hervannan suuntaan 11 kpl ja Lintuhyttiin päin ei ole tehty nousuja. Matkustajamäärät nykyiseltä Hervannantien pysäkkiparilta ovat siis hyvinkin pieniä.

Nyssen linjastosuunnitteluperiaatteet ja alueiden palvelu

Tampereen kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunta on hyväksynyt Nyssen suunnitteluperiaatteet linjastosuunnittelun pohjaksi 15.6.2022 § 62. Tällä päätöksellä vahvistettiin periaatteet, joiden mukaan linjastokokonaisuutta suunniteltiin osana Nyssen linjasto 2024 -suunnittelua. Ensimmäiset lautakunnan hyväksymät suunnitteluperiaatteet hyväksyttiin Nyssen linjasto 2021 -suunnittelua varten lautakunnassa elokuussa 2016.

Vuonna 2026 hyväksyttiin uudet päivitetyt linjastosuunnitteluperiaatteet joukkoliikennelautakunnassa 10.6.2026 § 51.Vuosien 2022 ja 2026 välillä on Nyssen toimintaympäristössä tapahtunut merkittäviä muutoksia.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Raitiotieliikenteen käyttöönotto Lentävänniemessä, Hiedanrannan uusi bussien liityntäterminaali, Länsi-Tampereen useampi linjamuutos sekä Tampereen keskusta-alueen kehittyminen ovat vaikuttaneet eri tavoin Nyssen toimintaan. Nyssen suunnittelutiimissä nähtiin tarpeellisena päivittää linjastosuunnitteluperiaatteet ja toteuttaa niiden päivitys vuorovaikutteisesti, yhdessä joukkoliikenteen käyttäjien kanssa.

Nyssen linjastosuunnitteluperiaatteiden mukaisesti bussiliikenne voidaan lakkauttaa ratikkareitiltä, mikäli kävelymatka nykyiseltä bussipysäkiltä ratikkapysäkille on enintään 600 metriä. Linjastosuunnitteluperiaatteiden mukaisesti on hyväksyttävää, että tiheä vuorotarjonta ja laajat liikennöintiajat voidaan toteuttaa pidentämällä kävelymatkoja lähipysäkille, mikäli matka on enintään 600 metriä.

Usealta kaupungin alueelta, jossa linjastomuutoksen yhteydessä on esimerkiksi lakkautettu bussiliikennettä, on matkaa ratikka- tai bussipysäkille 600 metriä. Tämän periaatteen pohjalta suunnittelemme myös linjastoa vuodelle 2028. On selvää, että ratikan myötä osalla alueista kävelymatkat pysäkille tulevat pidentymään nykyisestä, kuten esimerkiksi Nuolialantiellä, jossa ratikka tulee korvaamaan nykyisen bussiliikenteen. Nuolialantiellä ratikkapysäkkipareja on kolme kappaletta, kun nykyisellään bussipysäkkipareja on ollut parhaimmillaan kuusi kappaletta. Tämä tarkoittaa, että osalla alueen asukkaista kävelymatkat joukkoliikennepysäkille tulevat kasvamaan, mutta linjastosuunnitteluperiaatteiden mukaisesti kävelymatkat ovat edelleen hyväksyttävissä raameissa. Voidaan todeta jo tässä vaiheessa, ettei Nuolialantiellä tulla ajamaan päällekkäistä liikennettä linja-autoilla, kun ratikan kaupallinen liikennöinti käynnistyy viimeistään elokuussa 2028. Nuolialantiellä joukkoliikennepalvelu pohjautuu kokonaan raitiotiehen.

Nyssen linjastosuunnitteluperiaatteiden sekä alueellisen palvelutason pohjalta ei ole perustetta, että Näyttelijänkatu olisi muita alueita paremmassa tasossa, kun Näyttelijänkadun pysäkkimatkat ovat selvästi hyväksytyn raamin mukaisia. Uuden pysäkkiparin arvioitu kustannus on suhteellisen korkea, eikä Nyssellä ole tiedossa, että Tampereen talousarviossa olisi erikseen varattu rahaa kyseisen pysäkkiparin rakentamiseen. Vuoden 2026 aikana tutkitaan robottibussiliikenteen toimivuutta liityntäliikenteen järjestämisessä (Tampereen kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunta 18.6.2025 § 52). Vielä ei pystytä sanomaan, olisiko robottibussiliikenteen käyttöönotosta mahdollista aikataulua, että liikennettä voitaisiin täysimittaisesti ottaa käyttöön Nyssen liikennöinnissä. Myöskään ratkaisuja ei ole tehty, mille alueille robottibussiliikennettä kannattaisi ensimmäisessä vaiheessa ottaa käyttöön.

Tiedoksi
valtuuston päätöksestä: Pia Viitanen ym. Kapa/joli Juha Kortteus, Juha-Pekka Häyrynen, Kapa/lisu Hanna Reuterhorn, Katja Seimelä, Kapa /kuntatekniikka Petri Keivaara, Kapa/rakennuttaminen Tapio Lindström

Liitteet

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

1 Valtuustoaloite

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Muutoksenhakukielto

§340

Muutoksenhakukielto

Oikaisuvaatimusta tai kunnallisvalitusta ei saa tehdä päätöksestä, joka koskee:

-vain valmistelua tai täytäntöönpanoa (KuntaL 136 §)
-virka- tai työehtosopimuksen tulkintaa tai soveltamista ja viranhaltija on jäsenenä viranhaltijayhdistyksessä, jolla on oikeus panna asia vireille työtuomioistuimessa (KVhl 50 § 2 mom.)
-etuosto-oikeuden käyttämättä jättämistä (EtuostoL 22 §)